

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „
Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an . . . 20 „

TELEFON N. 236.

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRATIA
TAYAN (num. Nr. 30)
INSERATELE se primesc la administrație. Prețul după tarifele și la volan.
Manuscrisele nu se întorc.

Dr. Alexandru Bogdan.

Un suferințos ne-a turburat zilele trecute. Un ofițer bolnav, sosit acum trei zile la Braşov, aduse știrea aflată în drumul său spre așă din Galiția, că profesorul nostru Dr. Alexandru Bogdan, locotenent în batalionul 24 de gloțiși, ar fi căzut mort pe câmpul de luptă.

Știrea lugubră s'a lătit ca fulgerul prin orașul nostru producând pretutindeni o profundă consternare. Lipsind însă o confirmare oficială a acestei știri, adusă de un ofițer, care deasemenea o auzise numai dela un alt soldat, membrii familiei Bogdan s'au adresat imediat telegrafic la biroul Crucii roșii cerând de așă. Răspuns n-a sosit nici alaltăieri și nici ieri și mulți dintre noi, cari știam că adeseori se lăfășeră vești eronate despre „moartea” cutărui sau cutărui cunoscut de pe câmpul de luptă, nu voiau să dea credință acestei știri dureroase.

Erau însă între noi și oameni, cari inclinau a crede știrea, căci soldații și ofițerii răniți ai batalionului de gloțiși, căruia aparținea profesorul Al. Bogdan și cari se reîntoarseră în timpul din urmă de pe câmpul de luptă din Galiția la Braşov, ne povesteau acte intradepășite, despre profesorul Alexandru Bogdan. La căva timp după intrarea în foc a batalionului de gloțiși sublocotenentul Bogdan fu avansat pe câmpul de luptă la gradul de locotenent mai apoi adiutant de batalion, în care calitate a făcut comandanților și batalionului său cele mai prețioase servicii. Pretutindeni era în fruntea liniei de foc, prin ploaia de gloanțe traversa călare câmpul sângeros al luptei, executând ordinele superiorilor săi, iar — când după ceasuri de luptă urmă o pauză, — îmbrăcată pe camarazii și soldații săi și împărția cu ei tot ce-avea: mâncare, beaură și țigarete...

Profesorul blând dar conștient de pe catredra licențiat brașovean devenise pe câmpul de luptă soldat din creștet până'n tălpi, ofițer hunc și milos dar conștient și sever în împlinirea datoriei sale... Și în timp ce mulți din camarazii săi se

reîntoarseră acasă din bătaia focului pe motive de sănătate, el a continuat să înfrunte, deși slăbit trupește, gloanțele dușmane și intemperiiile vremii.

Iată dar, pentru ce unii dintre noi ne temeam de confirmarea știrii, căci, espunându-se neîntrerupt în bătaia focului dușman, ar fi o minune, ca să rămână neatinț de gloanțele inamicului.

Durere, știrea lugubră ni-s'a confirmat astăzi în mod mai presus de ori-ce idioală. Medicul batalionului de gloțiși, sosit la Braşov, ne a adus azi vestea că în după-amieaza zilei de 20 Oct. o granată căzând în apropierea îndrăgnetului adiutant și locotenent Dr. Alexandru Bogdan, i-a pus capăt vieții. A murit moarte de erou și a fost înmormântat în aceeași zi spre sară în pământul Galiției alături de ceilalți eroi numeroși dar neocunoscuți, cari au îngrășat cu sângele lor sfânt pământul Galiției, urmând chemării împăratului.

Stăm consternați în fața acestei vești dureroase, căci în cel trecut din mijlocul nostru, care-și doarme departe de noi și de catredra sa vădurnică somnul de veci, n'au pierdut numai școlile noastre un profesor distins, n'au pierdut numai instituțiile noastre culturale un apol al faptei și al cuvântului, ci am pierdut noi, cei întruniți în jurul acestui vechiu ziar, pe un colaborator și prieten neprețuit, pe un membru al direcțiunii institutului nostru de editură.

În fața mormântului solitar din câmpiile Galiției, ne descoperim cu cernici capul, depunând o lacrimă ferbinte de durere și recunoștință neperitoare și zicem neuitatului nostru Sandi strămoșesc: Odihnească în pace!

Iar rudeniilor adânc întristate le trimitem cuvinte de mângâiere, căci cel ce a fost un erou, acela nu moare. Faptele sale mărețe în timp de pace și de războiu vor rămăneea neșterse în sufletele noastre ale tuturor, cari l-am iubit și stimat: colegi, prieteni, cunoscuți și elevi.

Corpul profesoral a lansat azi după amiază următorul necrolog:

Cu nespusă durere aducem la cunoștința tuturor cări l-au iubit și stimat, că naștutul nostru coleg

Dr. Alexandru Bogdan

profesor de limba și literatura română și germană la gimnaziul mare gr. or. român din Braşov, membru ordinar al Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român și secretarul secției literare al ei, — locotenent reg. ung. de gloate și adiutant de batalion în regimentul 24 ungar de gloate

isbit de o granată inamică pe câmpul de luptă din Galiția, la localitatea Zuzina, a murit moarte de erou în ziua de 20 Octombrie, la 4 ore p. m., fiind în anul al 34-lea al vârștii și al 10-lea al activității sale rădnică în serviciul școlilor noastre.

Corpul zdrobit al colegului nostru iubit zace în mormântul ostășesc dela Zuzina, dar dușul lui va pluti la deauna de-asupra noastră!

Dumnezeu să-l odihnească și să-l facă parte — luptătorului pentru lumină — de lumina eternă a pleii sere de sfârșit!

Braşov, în 16/29 Octombrie 1914.

Corpul profesoral dela școlile medii gr. or. române din Braşov.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Luptele în Polonia și Galiția. Viena 28 Octombrie n.

În Polonia trupele aliate germane și austro-ungare au fost silit să se retragă dinaintea noilor forțe rusești, cari au înaintat dinspre linia Ivangorod-Varșovia și Novo-Georgievsk, însă numai după ce le-a succes să respingă în lupte de mai multe zile toate atacurile rusești de până aci. Rușii n'au urmărit de ocamdată trupele noastre. Întreruperea contactului cu inamicul s'a făcut fără nici o dificultate.

Trupele aliate se vor grupa din nou îndată ce le va permite situația.

În Galiția nu s'a întâmplat nici ori ceva mai esențial. Ambele părți combatante și-au ridicat întârșiri în unele puncte de pe linia de luptă. Bateriile noastre grele au nimicit mai multe baterii și punctele de rasim dușmane.

General Hôfer locșitorul șefului de stat major.

Luptele în Sârbia. Viena 28 Octombrie.

În 27 l. c. am obșinut noi succese în Sârbia. Trupele noastre au luat cu asalt localitatea Ravnje și puternica poziție dușmană întărită în Moava la nord de Ornavana, pe care o apăraseră dușmanii cu mare vitejie. În decursul luptei am capturat patru tunuri, 8 mitralieze, mari cantități de materialii de războiu și am făcut prizonieri 5 ofițeri și 500 soldați.

General Potiorek. Luptele-franco-rușo-germane. Berlin 28 Octombrie.

Marele cartier general a publicat azi dimineață următorul comunicat oficial:

La Nieuport și Dixmuiden luptele continuă. Belgienii au primit însemnate întărșiri. Continuăm atacurile noastre. Șeasesprezece vase de războiu engleze au luat parte, fără succes, la lupte.

La Jpres situația e neschimbată. Spre vest de Lille continuăm cu succes atacurile noastre.

În pădurea Argonne am ocupat din nou câteva șanșuri dușmane. Soldații aflători aici i-am făcut prizonieri.

Pe câmpul de luptă din ost nu s'a ivit nici un eveniment mai deosebit.

(Despre luptele din Polonia comunicatul face același constatări ca și comunicatul generalului Hôfer N. Red.)

Pe câmpul de luptă nord-estic nici o schimbare deosebită.

În ajunul războiului cu Turcia.

Un comunicat oficial englez — Biroul ung. de corespondență comunică următoarea telegramă din Londra:

Semioficioasa agenție Reuter a publicat următorul comunicat important inspirat:

„Puterile ententei încep să-și piardă răbdarea în fața provocărilor Turciei. În situația actuală ajunge chiar și cei mai mic incident, ca relațiunile dușmane să se inflăcăreze. Tocmai pe acest motiv guvernele ententei au hotărșat, ca să rezolve situația estrem de încordată în timpul cel mai scurt întrun fel sau altul.”

Din comunicatul de mai sus al agenției londoneze se poate constata în mod neluștos, că tripla ententă va adresa Turciei un ultimatum, prin care Poarta va fi provocată, ca în timp fix să deschidă Dardanelele, să renunțe la atășarea mișcării musulmane în Asia și să retragă trupele sale dela granițele Egiptului.

Turcia, care este acum deplin pregătită, va respinge ultimatul ententei, ceea-șă de sine înțeles, va provoca declararea războiului din partea Puterilor Triplei-Întelegeri.

Sentința în procesul dela Serajevo.

Budapesta, 28 Oct.

Biroul tel. ung. comunică următoarele din Serajevo:

Tribunalul din Serajevo a publicat azi înainte de amiază sentința în procesul ucigașilor Arhiducei-moștenitor și a soției sale.

La moarte prin ștreang au fost condamnați: Danilo Hic, Veljko Čubrilojici, Mađo Cerovic, Misko Iovajovici și Iakov Milovic.

La temniță pe viață: Mitza Cerovic.

La câte 20 ani închisoare: Gavrillo Princip, Nedjelco Cabrinovic și Trifko Grabez.

La 16 ani închisoare: Vaso Čubrilojici.

La 13 ani închisoare: Cvjetko Cooovic.

La câte 10 ani închisoare: Ivo Cranjcevic și Lazar Gynkic.

La 2 ani închisoare: Cojan Ștepanovic.

La câte 3 luni închisoare: Branko Zagora și Marko Perin, Cellalți acuzați au fost achitați.

Tot greșeli de limbă.

După stabilirea ortografiei de către comisiunea a Academiei române, am relevat, în folioara Gazetei, câteva greșeli de limbă, parte ortografice, unele chiar în contra regulilor stabilite de Academia, parte lexicale, și de forme gramaticale. Asemeni greșeli au fost combătute și de alții. Di Gorun, în lucrarea sa „Știl româneșter, a adunat mai multe articole de acest fel scrise cu mult spirit. Atari greșeli continuă totuși cu o ciudată îndărătnicie a se ivi în ziarule, revistele și cărțile românești; ba, ca burulana cea rea se pămăesc altele noi. Aici vom să atrag lumea aminte asupra unor, pe cât știm, ne observate sau ne combătute de alții.

S și u final sunt două sunete caracteristice limbii române. S se scrie simplu și se pronunță totdeauna ca s curat și când se află între două vocale unde în limbile neolatine apusene, formate sub influența limbilor germanice se pronunță ca jumătate de z; d. e. case, mesur, vase, iz, casa, misura, vase; românește însă casă, măsură, vasă. S se scrie înășit numai în neologismele casă (de bani) și masă, masiv (granită) spre a le deosebi de casa, masă, cari au altă însemnare. Ar trebui deci ca și în neologismele împumutate din

limbile latine sau neolatine să scriem și pe s curat cum se pronunță în l. latină; poezie, filosofie, fizionomie; și cum zicem lasomie, vesalie, vasile, iar nu poezie, filozofie cu z.

Mulți pronunță și scriu pe s cu z și când se află între o consonantă și o vocală, unde și în limbile apusene se pronunță s curat: consili, consiliu, consistoire; iar noi scriem consiliu, consistoriu sau mai rău konzistor, konzum, konziderațiune, konzistentă.

Mai ciudat e, că înlocuim pe s cu z și în cuvinte cari în limba de unde sunt luate se pronunță și se scriu cu doi s; d. e. fr. vitesse, noi scriem vitează în loc de viteșă sau mai bine viteșă ori repejune căci n-avem trebuință de acest neologism. Multe neologisme de acest fel s'ar putea înlătura din limba literară. Sunt termeni tehnici de știință, cari li putem înlocui cu vorba din graul poporului. D. e. axă, longitudinale, latitudine, altitudine; în loc de osie, s. a.

Înlocuirea lui s cu z e răspândită mai ales între Românii din Transilvania și Bănat, prin influența limbii ungaruștii. Așa am văzut scriindu-se speze, spezare, denză, denzitate, tenziune, s. a. în loc de spese, spesare, deasă, teaslune sau mai bine cheituaia, a cheitui, întindere, deasă. Căci sunt neologisme ne-tribuitoare.

Într'un singur caz se pronunță și în limba română ca jumătate de z, nu însă ca z întreg și aume când se află înainte de o consonantă moale: adese în grupele: sb, sd, sg, sm, sn, și sv, când nu se poate propuna altfel; d. e. sbor, sărunčin, sgară, smeu, snop, svânt. Cu toate acestea cel mai mulți scriu pe s în aceste grupe cu z: zbor, zmeu, falsificând astfel adevăratul fonetism al limbii noastre. Înăși Academia română în glosariul ortografiei sale, cum observai și altădată recomandă scrierea acestor grupe în unele cuvinte cu z ca în izbi, izgoni, izral, izvor; în altele cu s ca în războiu, sgară, smalt, smeu, svânt. Poate că s în aceste grupe să fie derivat uneori din z, mai în vorbele de origine nelatină, dar după ce s'a înlăturat principiul etimologic din scriere înlocuindu-se cu cel fonetic, e mai bine să înfășăm, în scriere fonetismul, curat al limbii, scriind s iar nu z în toate cuvintele, în cari vin înainte grupele amintite.

U final este un sunet în jurul căruia s'a făcut multă larmă, și pentru cari u'au încetat încă neînțelegerile. Acest u e caracteristic limbii române ca și o celei italiene, cu care are aceeași origine. Înăș în limba română, acest u e de trei feluri: întreg, scurt și jumătășit. Întreg e când nu se poate pronunța altfel, când adese e sub ac-

cent, ca în făcu, șin; sau când are înainte un f sau o mută cu o liquidă, adese grupele fl, fr, bl, br, pl, pr, il, tr, vl, vr; ca în vorbela afla, cafru, umbru, candelabru, umplu, aspru, păru ș. a. Scurt e, când are înaintea o consonantă sau două, afară de grupele amintite, ca în pom(u), somn(u), și atunci nu se scrie, nefiind trebuit pentru deosebirea formelor gramaticale, cum este i, șual, care e încă de trei feluri. U e înjumătășit, când are înaintea sa o vocală sau două, cu cari formează diftong sau triftoong, ca în dau, spula; și atunci nu se poate lăsa afară fără de a strivi cuvântul și fără a aduce încurcături între formele lui flexionare. Cu toate acestea, înăși comisiunea Academice a hotărșat a se scrie, în contra fonetismului și etimologiei române, un tel, eu sul, eu râmă; în loc de telu, putu, suu, râmău, amestecând astfel singularul cu pluralul, și persoana I cu II; așa că uneori trebuie să cetești a doua oară frasa, ca să înțelegi despre ce sau despre cine e vorba, d. e. sui cu greu muntele din pricina bătrăneșei, de aceea rămăși azi acasă. Cine știe și cine rămăne?

Tot o asemenea încurcătură se face și când în unele cuvinte se scrie numai u în loc de iu; d. e. princip, suicid, în loc de principiu, suicidiu. Când vezi scriindu-se martirul acestui nean,

nu poți ști dacă e vorba de o persoană care a suferit sau de însăși suferința; pentrucă una e martir, și alta e martiriu. A scrie martir, sacrificiu, pogăniș după cum se scrie în România, și au început se scrie și afară din regat, muncitorul, lucrătorul, și toate numele cari au în în silaba finală, este și în contra fonetismului limbii; căci mai românească și mai dălec e pronunția cu iu, muncitoriu, cum pronunță poporul.

Numere eterogene fac pluralul în limba română în trei feluri: unele în a, ca înel, înșe; altele în uri, ca drum, drumuri, și altele în a, ca popor, popoară. Scriitorii și ziaristii noștri de azi nu țin seamă de această a treia categorie de eterogene, reducându-o la cea dintâi și scriind: popoare, covoare, mosoare; o greșală și în contra fonetismului și a etimologiei, și care aduce uneori confușiune între vorbe, d. e. în propozițiunea, aceste care au venit acum, la prima vedere nu poți ști, dacă care e relativul care sau substantivul cără pentrucă și relativul se scrie și la pl. care, de multeori, ca și cum ar fi nefișosibil; și unii cred că e mai bine așa.

Această predilecțiune greșită pentru e în loc de i se vede și în așă, să albe, să ample, în loc de să albi, să umpli. Aceste două forme, ca și

Prof. A. L. Hickmann.

Date statistice interesante.

II.

Scoală și instrucție.

Numerul școl. popor. La 1000 locuitori se vin elevi de școală.

Table with 3 columns: Country, Number of schools, Number of students per 1000 inhabitants.

Numerul elevilor La o școală pop. se vin locuitori elevi

Table with 3 columns: Country, Number of students, Number of students per school.

Finea în anul viitor.

Reorganizarea armatei rusești.

Ce spune un ofițer de stat major rus.

Correspondentul de pe câmpul de război al ziarului „Az Ujzag” din Budapesta a avut o convorbire cu un căpitan de stat major rus...

După fiecare război, s. une căpi tanul-espriam în armata noastră de fecte, a celor delăturare pretindea reforme imediate.

formele Bucureștiul, Fiteștiul, Iașul, Cernăuțiul, în loc de București, Iași și a. să înrebuințerează așa de des, în că sunt pe cal de a deveni șoticisme, ca și formele coperă, suferă, în loc de copere suferă, cum fac toate verbele de conj. IV.

Ar fi încă multe de observat, ceea ce dovedește că scriitorii noștri, cari au frumoasa misiune de a sancționa prin operele lor formele limbii și a le face primite de toți, țin prea puțin seama de regulile acestei limbii.

M. S.

practică teoriile îmbogățite cu experiențele câștigate în decursul războiului dela 1904. Cinci ani de zile le-a trebuit mini-trilor Stolypin și Witte, pentru ca să „dure” banii necesari acestor reforme.

Reformele mai noi s'au început printr-o schimbare radicală în comandamentul armatei. În anul 1906 s'au ajuns în fruntea aior 26 corpuri de armată oameni noi, cu vederi moderne, iar din 68 de divizii 38 au primit noi comandanți.

Însă după războiul japonez nu mai era cu putință să se mai umple după acest sistem golurile în rândurile ofițerimii. Astfel ofițerii superabitrați au fost reactivați, iar ofițerii de rezervă ceasemenea.

Vorbind apoi despre valoarea soldatului rus, căpitanul continuă:

„E adevărat, că infanteria noastră nu e ideală și stă mult îndărăptul de cea a d-voastră. Prevalența infanteriei D.V. însă ca material de război o contracarează prevalența numerică a infanteriei noastre.

Notă nu putem admira în deajun infanteria d-voastră, însă chiar acest sentiment de admirație osorecum strică infanteriei ruse. Aceasta din urmă precește mai mult decât e în adevărata lui valoare focu dușman; ea se sperie și își pierde încrederea în sine.

„E unul dintre cei mai distinși comandanți, speriez însă că nu fiecare e la d-voastră un Eroevici... Iată ceea ce mă mîlînisteste în captivitatea mea dureroasă...”

Glotașii noștri.

Scrisoare de pe câmpul de luptă.

Un glotaș român, sergentul Ilarie G. din Brașov, care zace rănit în spitalul din Sperșes ne scrie următoarele:

Ziua de 15 Octomvrie st. nou a fost o zi însemnată pentru mine, căci în această zi mi-am căpătat rana pe câmpul de luptă, dar nu mortală, încaț peste câteva zile voi fi iarăși între frații mei pe câmpul de luptă.

Bravii noștri glotași s'au luptat cu o mare energie așa că trupele numeroase ale dușmanului au fost respinse. Răniții lor au venit la noi și s'au predat. Intre ei era și un om de sângele nostru, un băsrăbean. Soldatul român-rus ne-a istorisit că soldații ruși au primit poruncă că trebuie să ocupe

comuna, ceea-ce însă bine înfeles nu le-a reușit. Perderi au fost de ambele părți, atât răniți cât și morți. Noi am avut în ziua de 15 Oct. 24 răniți și un mort. Intre cei răniți a fost și glotașul român Nițu I. A fost nimerit de un glonț de pușcă încaț n-a putut să se mai miște de jos. Eu l-am desbrăcat de ranită, l-am ușurat și l-am zis să cerce a merge în apoi la doctorul, care să afla îndărătul nostru cam la 300 de pași. El îmi răspunse însă nu mai pot să merg, sunt gata și piecă capul.

O jale îmi cuprinse inima când văzui pe acest bătrân, care cu o zi înainte în timpul pușin liber când ne lăsa dușmanul în pace, împărția la țigări ca să fumăm, zicându-ne: „Frațior poate m'ine sau polimâne ce vine soart-a să ne nimer-ască din ploșia de gloanțe uoul și atunci nu mai fumam...”

Și iată a doua zi betul om, tatăl a d-voastră, a căzu gra ranit și a început din răni să trage: „Do m're, ce am grăsit din ai bătut așa rau. Apoi țigări mai țacea ca după ca va timp să l'aud în nou strigand în sunetul de gloanțe: „D-le strajimeșter nu ma lăsa că mor. Sa te ferescă Dumnezeu de tot rau!”

Am ascultat cât am ascultat apoi deodată făcându-mi-se mișă am eșit din acoperitură și fuga înapoi spre saniteți. În fuga mea un glonț m-a rănit la rana stîngă, dar am fugit mai departe și sosind unde dorăam am trimis imediat pe saniteți cari au adus pe bietul om din linia de foc. Pe mine m-a pansat îndată Doctorul nostru din Brașov D. care încă în decursul nopții de 15 mă trimise la spital. Ce se va mai fi întâmplat cu bietul Nău nu știu, fiindcă de-atunci nu am mai vorbit cu nici unul dintre glotașii noștri.

Rana mea mică e aproape vindecată fiindcă a fost numai de glonț de pușcă, iar nu de tun. Soldații noștri dealfel nici că le pasă de gloanțele de pușcă, fiindcă nu sunt așa de periculoase, iar dacă unul e rănit celalalt zice: „cutare e ranit dar numai de pușcă”, ca și când n-ar pune nici o însemnătate pe gloanțele de pușcă...

Pentru soldații răniți

au mai contribuit Reun. fem. rom. din Brașov cu următoarea colecță făcută în comuna Vulcani de cătră d-na preteasă Iuliana Debu, d-na Ana Roman soție de învățător și d-șoara Iuliana Debu:

D-na Iuliana Debu preteasă 2 cămași, 1 străjac, 2 păr. de pantaloni, 1 ștergar, d-șoara Iuliana Debu 1 toi de coprit, 2 ciarșafe și 1 ștergar, d-na Ana Roman soție de învățător 1 ceasniță, 1 păr. pantaloni, 1 ștergar, Teodora Masuți 1 cămașă, 1 păr. de pantaloni, 1 ștergar. Iudita Reșnovean 1 ce: rșeaf.

Câte 1 cămașe: Ana Cârșocea, Reveica D. Călborean, Iustina Muntean, Reveica Irimie Tătar, Ecaterina Reșnovean, Maria Fulea, Maria N. Muntean jun., Ana Viădărean, Maria Lucaciu, Ana G. Tătaru văiuva, Maria V. Țintea, Maria I. Muntean

Câte o păreche pantaloni: Susana Gridean, Ana Pascu văd. Ana I. Marcu Cioclu, Iuliana V. Cârștochia, Ana Feldiorean, Maria Viad, Maria Cioclu, Maria Cosma, Reveica N. Călborean, Reveica Șerban, Iliana Costandin, Maria Făgărășian, Maria Urs, Ana Gălășian, Ana V. Călborean, Maria G. Neacșu, Paraschiva I. Călborean văduva, Maria Văsi, Ana Preda, Iliana V. Neacșu.

Câte un ștergar: Elisabeta Călborean, Maria Maniu, Ana G. D. Pascu, Maria Gligorie, Maria Moldovan, Iliana Ivan, Ana N. Pascu, Ana G. Secelean, Ana Ionescu, Iliana Secelean, Ana Lucaciu, Ana I. Șerban, Maria Crăciun, Ecaterina Ciocoiu, Iliana N. I. Țintea, Flores Morariu, Ana Reșnovean, Maria Nistor Preda, Maria G. Neacșu, Iliana Urs.

Ana Reșnovean 9 coți de pânză, Maria I. Secelean 2 m. pânză, Reveica Secelean 2 m. p., Elena D. Pascu 2 m. p., Ana D. Călborean 2 m. p., Paraschiva I. Stănilă 2 m. p., Maria G. Sim. Muntean 2 m. p., Maria I. Reșnovean 2 m. p., Ana Ivan 2 m. p., Elisaveta Pașiu 2 m. p., Maria N. Muntean 2 cotti pânză, Ecaterina Marcu 1 m. pânză, Zenovia Fulea 2 m. p., Ecaterina Muntean 3 m. p., Ana G. Tatar 2 m. p., Ecaterina Preda 2 m. p., Ana G. Pascu 2 m. p., Ana Pascu văd. 2 m. p., Ecaterina Luppă 2 m. p., Maria Codlean 2 m. p., Maria G. Marcu 2 m. p., Ecaterina Nistor 2 m. p., Maria N. Țintea 2

m. p., Maria Georgescu văduva 2 1/2 pânză, Ana G. Luppă 2 m. flanel pentru obele, Ana Reșnovean 1 păr. obele, Maria I. Crăciun 1 păr. obele, Ana Bighetu 1 păr. obele de flanel, Ana I. Tătar 1 ștergar.

Toate aceste obiecte sunt făcute din pânză nouă.

Reuniunea fem. rom. din Brașov chitează primirea pe această cale cu deosebită mulțumită. Toate contribuțiile în pânză se prelucră în Internatul-Orfelinat în ceasrafe, fețe de perini și rufării de corp și apoi se predau personal și direct în diferitele spitale.

Brașov 28 Oct. 1914. Maria B. Băulescu pres.

ȘTIRI.

16 (29) Oct. v. 1914.

Din grozăviile războiului. Despre lăcrășunarea, cu care se dau luptele la granița Belgiei ne putem face o idee din următoarea telegramă de azi sosită din Rotterdam și comunicată de biroul ung. de corresp.:

Akafii au făcut între Ipern și Rousselaere contra-atacuri turbate. Lupte în ziua și noaptea. Lupta este cea mai sângeroasă, pe care o putem găsi în istoria lumii. Sate și poduri singuraticie au fost luate nu mai puțin decât de opt ori de dușman și apoi din nou recucerite.

Despre ura imensă între combatanții ne dă o pildă următorul ordin de zi adresat de principele de coroană al Bavariei, Rupprecht, armatei sale:

„Suntem norocoși că avem în fața frontului nostru și Englezi, trupe ale aceluiașor, care prin mizerabilitatea sa a lucrat ani de zile să ne încunjure cu dușmani, ca să ne surgrume. Acestui popor avem înainte de toate să i mulțumim acest război sângeros și grozav.

„Deci, mergând acum în contra acestui dușman, răsburați-vă pentru vicleșia sa dușmand, pentru atâtea jertfe, ardăți-i, că germanii nu poț fi șterși cu una cu două din istoria lumii și dovedii-le aceasta prin lovituri specifice germane. Aici se află dușmanul, care mai mult ca ori care altul stă în calea păcii...”

Maj. Sa Monarhul pentru cei năpăstuiți. Maj. Sa a adresat câte un rescript prim-miniștrilor Austriei și Ungariei, invitându-i să acorde o deosebită îngrijire regiunilor Monarhie, pustiite de dușman, și să ia în acord cu factorii locali măsuri potrivite pentru alinarea suferințelor celor năpăstuiți.

Moartea unei Adelipse. Din München se anunță că Adelgida princesă de Madena a încetat eri din viață.

Necrolog. Subscriții cu inimă adânc îndurerată aducem la cunoștință că iubitul nostru soț, tată, unchlu și socru Ștefan Radic protopop-paroh gr. cat. f. r. după o boală grea și îndelungată — împărțit fiind cu sf. Taine — și-a dat sufletul în mâinile Domnului Miercuri în 28 Octomvrie st. n. la ora 1 dimineață, în vârstă de 71 ani și în anul 43 al preoției și căsătoriei. Osemintele pământegii ale scumpului repausat se vor așeza spre odihna vecinică Vineri în 30 Octomvrie st. n. la 11 a. m. în cimitirul comunal din Petroșeni. În vecl pomenirea lui!

Petroșeni la 28 Octomvrie 1914. Laura Radic n. Enea soția. Alexandrina R. Miocu. Enea Giurcescu. Dr. Romulus Miocu, Mircea Miocu.

Prețul alimentelor de prima necesitate la Brașov începând cu ziua de 28 Octomvrie 1914:

Făină mijlocie de pâne Nr. 4 kgr. 60 fl., făină de pâne neagră Nr. 7 kgr. 57 fl., făină de porumb (cucuruz) kgr. 26 fleri, făină de săcară 46 fleri pâne mijlocie kgr. 46 fl., pâne; neagră kgr. 43 fleri.

Carne de vacă kgr. 1-36—1-60 cor slănița neafumată kgr. 1-34 cor., untură de porc kgr. 2 cor., lapte de vacă litru 24 fl., lapte de bivoliță litru 32 fleri, ouă 4 bucăți 40 fleri, zahăr kgr. 1-04—1-06 cor; orez kgr. 36—30 fleri, fasole verde 36—40 fl. picioel 1 sac 2 cor. 80 fl. petrolu litru 46—48 fleri, ceapă, o cunună: 44—70 fl. linte litru 60—80 fl.

Plata pe zi la muncitori de câmp fără mănecare 1-80—3 coroane; plata la altă muncă fără mănecare 2—3 cor. 50 fl.

Magistratul orășenesc.

Proprietar: Tip. A. Mureșianu; Branșce & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lacea.

A XXXI-a reg. ungurească Loterie de binefacere a statului pentru scopuri de binefacere. Loteria conține 14885 câștiguri cu suma totală de 475.000 cor. Câștigul principal 200.000 cor. in bani gata.

Specialitate de apă minerală. Isvorul MATILD din Bodok este cel mai apreciat reprezentant al apelor minerale alcalice. Apă minerală de primul rang care amestecată cu vin este superioară celorlalte ape minerale. Buntura de predilecție a cercurilor celor mai înalte sociale.